

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 30

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 20. august 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

23 Arg.

- GOTT FÓLK -

Føroyingar tosa ofta um *gott fólk*. Eitt skip kann hava havt gott fólk, og eitt skip kann hava havt ringt fólk. Nógv kan ráða um skiparin á skipi ella trolara, um tað er ein góður skipari ella ein ringur skipari, men eisini hevur tað nógv at týða, at fólk, hann hevur, er gott. Góður skipari við góðum fólk fiskar altíð nógv, um líkindini í aðrar mátar eru góð. Sum tað er við tí smáa soleiðis eisini við tí stóra. Er tað umráðandi, at eitt skip hevur góða manning, er tað ikki minni umráðandi, at *landið* hevur góða manning, gott fólk. Gott fólk er hitt størsta virði, sum eitt land eigur.

Ofta verður í almennum lívi tosað ógvuliga nógv um lógir, fyriskipanir og umbótingar. Alt hetta er í tarvi, men eiaki verður slíkt til nakran bata, um ikki góðir menn skipa fyri.

Táid hetta verður havt á máli, um gott fólk, góðar menn, so verður altíð hugsað um, hvussu kønir og dugandi menninir eru. Tað hevur eisini og sjálvandi hin størsta tyðning. Vællærdar og kønar menn skal eitt land hava, um tað skal kunna kappast við onnur lond. Men dugileiki og lærdómur er langt ífrá alt. Menn kunna vera kønir og hava nomið lærdóm, men teir eru tó ikki teir rættu at skipa fyri og vera álitismenn.

Álitismaður er nettup navnið, sum Føroyingar settu á mann, ið kundi verða settur sum undangongumaður! og tá skuldi hann ikki bara duga verk sftt, men hann skuldi vera at *lita* á í øllum förum.

Ein farin tíð er sjálvandi eingin *glæmutíð* í øllum lutum. Hon hevði gott fólk, men hon hevði eisini nógv av ringum fólk upp í millum. Men hon hevði tó tað, sum nútíðin mangan saknar: at hon klárliga gjörði mun millum *rangt* og *rætt*. Hon hevði fasta moralskar reglur, og hon nevndi mann álitismann, tá ið hann helt seg til eina moralska reglu.

Vandin hjá okkum er tann, at alt er komið upp á flot. Einkistykist at vera fast longur, alt rekur. Vit vita ikki hvørja mein-ing ein maður kann hava, og

hevur hann eina, kann hann tveita hana frá sær fyrstu løtu. Rættiligir menn og órættiligir menn kunna vera, men teir órættiliga menninir kunna sita sum álitismenn í samfelagnum og millum *manna* bera høvur sitt hátt. Tað smáa verður kanska strangliga revsað, men tað stóra gongur og fær heiður og og æru aftur at.

Fleiri fara at siga, at slíkt tos er ein bilig moralprædika. Tað er kediligt, og tað er ikki upp-gávan hjá blóðum at draga so-

vordið fram. Hetta er skeiv hugsan. Henda nevnda umhugsan er meira verd enn hin djúpasta metan av økonomiskum og politiskum spurningum. Eingin er sjálvandi so væntin, at batin skuldi komið, og fólk okkara skaptist um til álitismenn um ein háls, ella tað sum var farið at reka stedgáði aftur í stundini.

Henda umhugsan skal standa, sum tilkellað er: eitt minni á virði, sum er í einum *góðum fólk* og eitt ynski, at vit finna hitt frægasta fólk í ganga undan okkum.

MJÓLKABILURIN Í HAVN

Havnin er stór nú, og táid bara eitt meiar er, haðani mjólkín skal verða keypt, er tað at rópa ógjörlikt hjá matmøðrum, sum bógva langt burtur at ganga eftir mjólk — og so mangan dagin standa fleiri tímar og biða at fáa mjólkina.

Ti mugu matmøður í Havn halda tað vera ein stórur lætti at kunna keypa mjólkina frá bili, sum koyrir til hvørt hús.

Men goldið skal eisini vera fyri henda hentleikan. 12 oyru koma aflur at hvørjum litri, og táid Løgtingið nú hevur tikið aftur tey 15 oyruni, sum latin vórðu sum studningur til

mjólkaseljara, verður keyparin at gjalda 90 oyru fyri liturin.

Mjólk kann ikki verast fyriuttan, og mjólkaframleiðslan hevur nógv at týða fyri jarðabrúkarar. Ti skuldi tað verið góður landspolitikkur, at Løgtingið helt fram at lætta um mjólkaprisin. Givið seljaranum tey 15 oyruni og latið tey 12 oyruni sum studning til bilkoyrsluna í Havn. Tað fór at økt um söluna. — Og slíkan studningspolitikkur til landsins framleiðslu høvdu Føroyar ikki verið einsamallar um — hann er so vanligur í nógvum londum.

Yrkisskúlastevna í Reykjavík

Yrkisskúlin (tekniski skúlin) hevur í hesum døgum fund í Reykjavík.

Umboðsmenn fyri henda skúla í Føroyum eru eisini boðnir við. — *Louis Zachariassen*, lands-

stýrismaður, er ein, ið boðin er. Hann skal umboda skúlan í Føroyum.

Menninir fóru við »Drottn.« seinast.

Sendinevnd til Grønland

Avgjört er; at sendinevnd skal fara til Grønlands og kanna um byggilíkindi í sambandi við føroyskum fiskiskapi har. — »Umanak« við hini donsku sendinevndini er ivaleyst ikki farin av stað aftur; so báðar nevndirnar munu fara at hittast og hava ein stuttleika saman. Laksurin er nógvur, og Danskarnir munu ikki hava fiskað hann upp. Bladmenn sleppa ivaleyst ikki upp við hesi för-

oysku nevndini heldur enn við hini donsku.

Thorstein Petersen er so óður inn á teir donsku bladmenninar, sum koma skulu við fíggarnevndini, at hann man so ikki loyva tí slagnum at fara við »Jóannes Patursson«.

C.

Eingir tænastumenn á Ting

»Føroyatíðindi« er altíð ótt inn á tænastumenn, um teir so eru í statsins ella kommunnar breyði. Nú mælir blaðið til, at

fer nakar tænastumaður inn á ting; so skal hann siga embætið frá sær!

Ja, tá verður ivaleyst Tingið væl mannað, og embætin væl umsitin! Vit skulu sláa seymin á hövdið og mæla til, at *hvor* maður, sum setist við tingborðið, sigur starvið frá sær.

Onkur kundi kanska skotið upp á, at teir vóru sum tær halgu prestinnurnar í forðum og skuldi liva í »cölibat«, sagt konuna frá sær, tá ið teir gjörðust tingmenn.

»SMIRIL«

»Smiril« hevur altíð bæði hjá tógtingsmonnum og øðrum fólk verið eitt »tvístens æble«, og nú hevur hann fingið systkjum, onnur lógtingsför, so nú má evnið vera vaksið og ikki minkað.

Suðuroyggin hevur kanska havt størstu nyttuna av honum, men av teirri siglingini hevur hann fingið farm og ferðafólk, og tað er tað, ið slík skip skulu liva av.

Suðuroyggin hevur nú í seinastuni havt gott ferðasamband, og tað eru Suðuroyngar glaðir fyri, men teir halda ikki, at tað er so nógv at skriva um og gera so stórt hávastak av. Nógv pláss aðrastaðni hava tað lika so gott, og summi hava tað betri. Og so er at sige; at eins og norðanfyri, siggja nógv av småplássunum í Suðuroy aldri »Smiril« ella »Ternuna« ella »Rituna«. Ja, tey kunna *stiggja* tey, men tey sigla framvið. Og bygdin í Suðuroy sum t. d. Sumbö og Fámjin fáa *einki* far eftir sjónum, hvørki vetur ella summer; skulu tær bygdinar fáa nakað frá og til; má tað vera eftir landinum.

Samferðslumálið í Føroyum loysist ikki av tí; at dyr lógtingsskip sigla inn á *hvørt* pláss í landinum — tað verður eisini ógjörlikt; um lógtingið fær so skip; at allir fuglar í Føroyum verða uppkallaðir. —

Skip sum »Smiril« mugu sigla inn á tey stóru plássini, so máa annað samband vera millum hesi plássini og tey smáu — antin eftir landinum ella eftir sjónum.

Nógvir bygdavegir eru eftir at gera. Roynið tit lógtingsmenn at fáa teir gjörðar, so kann farmur og fólk flytast eftir teimum.